

DPT'NİN HATALARI

Aydınlık Dergisi, 24 Aralık 2000

Yıldırım Koç

Devlet Planlama Teşkilatı 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın ilk yıllık programı olan 2001 Yılı Programı'nı hazırladı ve bu program Bakanlar Kurulu'nun 14.10.2000 günlü kararıyla kabul edilerek 15 Kasım 2000 günlü Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlandı.

Bu programın çalışma yaşamı ile ilgili bölümünde önemli maddi hatalar yapılmış. DPT gibi bir kuruluşun bu konularda daha dikkatli olması gerekiyor.

Programda ILO ile ilgili olarak şu değerlendirme yapılmış: **“Onaylanmış sözleşmelerin iç mevzuata yansıtılması çalışmaları devam ettiğinden, Türkiye 2000 yılında da ILO Uzmanlar Komitesi'nin gündemine alınmamıştır.”** (s.158)

ILO Uzmanlar Komitesi her yıl bir rapor hazırlar ve hükümetlerin sendikal hak ihlallerine ilişkin gözlemlerine bu raporda yer verir. Türkiye bu yıl da bu raporda epey geniş bir biçimde yer aldı. “Gündeme alınma” konusu ise Uluslararası Çalışma Konferansı sırasında oluşturulan Standartların Uygulanması Komitesi ile ilgilidir. Türkiye 1999 yılında bu komitenin gündemine alınmamıştı. Ancak bu yıl, 98 sayılı Sözleşmeyi ihlal ettiği iddiasıyla komite gündemine alındı ve incelendi.

Programda AB müktesebatı ile ilgili şu değerlendirme yer alıyor: **“AB müktesebatına uyum gerekliliği, sendikal hak ve özgürlükler ile iş güvencesinin geliştirilmesine yönelik ILO sözleşmelerinin iç hukuka tam olarak yansıtılması çalışmalarının önemini artırmıştır.”** (s.158)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, onaylanmış ILO Sözleşmelerini uygulamakla yükümlüdür. Ancak bu konuda AB müktesebatı açısından bağlayıcı bir yükümlülük yoktur. Avrupa Birliği Antlaşmasınının 137. maddesine göre, Avrupa Birliği Konseyi sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev hakları konusunda düzenleme yapamamaktadır. Ayrıca, bireysel iş hukukuna ilişkin düzenlemelerin küçük ve orta ölçekli işletmelerde uygulanması konusunda da önemli ve kapsamlı çekinceler söz konusudur. İş güvencesi konusunda ise AB müktesebatında bir düzenleme yoktur. Bu nedenlerle, Türkiye'nin bu açılarından AB müktesebatından kaynaklanan bir yükümlülüğü bulunmamaktadır. Tek sorun, Türk mevzuatını Avrupa Birliği ülkelerindeki mevzuatla uyumlu hale getirme çabasıdır.

Programda serbest bölgelerle ilgili şu değerlendirme yer alıyor: **“Serbest Bölgeler Kanunu'nun toplu sözleşme, grev ve lokavt yasaklarına ilişkin geçici maddesini yürürlükten kaldıran kanun tasarısı TBMM'ye sunulmuş”**tur (s.159)

Serbest Bölgeler Yasasında toplu sözleşme hakkına ilişkin bir yasak yoktur.

Programda grev ertelemelerine ilişkin şu değerlendirme bulunmaktadır: **“Bakanlar Kurulunun grev erteleme yetkisi, 2000 yılında, sadece lastik sektörünü kapsayan iş kolunda kullanılmıştır.”** (s.160)

Bu saptama yanlıştır. Bakanlar Kurulu, 24.8.2000 günlü kararıyla, genel sağlığı bozduğu iddiasıyla, Belediye-İş Sendikası'nın İstanbul Büyükşehir, Bayrampaşa, Gaziosmanpaşa, Güngören, Üsküdar, Konak ve Karşıyaka Belediyeleri ile Genel-İş Sendikası'nın Buca Belediyesi grevlerini 60 gün süreyle ertelemiştir. Bu erteleme uyarınca grevler durdurulmuştur. Bu karar daha sonra yargı tarafından iptal edilmiştir.

DPT bu tür hatalar yapmamalıdır.